

ÉPÜNK

ROMANIA
ORADEA
Strada Josif Vulcan No. 4
Telefon 242.

ZSIDÓ HETILAP
Zsidó szerkesztő: Wassermann Sándor
Főszerkesztő: Lehner Zoltán

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Berföldes: Hítközsegeknek és vállalatoknak 300, magánosoknak 1 egész évre 300, fél évre 150, negyedévre 85 lej. Külföldön: 120-90, 45, 25 lej. 100, 50, 30 dinár. 25-15 Pengé. 10-4 Dinar.

Az európai bizonytalanság

Milanóban kongresszust tartottak a napokban. „A külpolitika tanulmányozásának nemzeti kongresszusa” címen. Ennek elnöke Dr. Alberto Pirelli. Résztvevett ezen Ciano gróf is, Mussolini külügyminisztere és veje, aki éppen Berlinbe utazott. A kongresszus érdeklődésének előterében az olasz érdekek megváltása állott a Földközi tengeren. Oroszország a legnagyobb érdeklődéssel tekint az angolok Földközi tengeri politikájára, így Palesztina kérdése sem közömbös számukra. A kongresszuson nyíltan hangzott, hogy szívesen viszony van az olaszok és az arab államok között. És Palesztináról azt mondták, hogy ott anyagi és morális érdekelttsége van Oroszországnak. Palesztina csak egy láncszeme azoknak az ellentéteknek, amelyek a brit orosz és a fiatal orosz ligris között fennállnak. De ezen a milánói kongresszuson azt is nyíltan hangzott, hogy az olaszok nem jó szemmel nézik, hogy a „tengerük” legfőbb stratégiai pontját, így a Gibraltárt, a Suez csatornát, az angolok tartják katonai megszállás alatt. Valószínűleg Ciano gróf ezt is megvitatta Berlinben. Az európai parancsuralmi rendszerek meggyeznek abban, hogy a „béke” segítik e Európában. A békét amelyre hihetetlen erőteljes jegyverkezéssel készülnék. Egy Németországból nemrég visszatért beszélt, hogy az egész német birodalom, egy mozgó lős álló ország benyomását teszi De számos más országban is, hasonló a helyzet.

Spanyolországban nyíltan támogatja a felkelőket a német és olasz fasizmus. A szovjet viszont mély megdöbbenéssel látja, hogy a be nem avatkozási egyezményt miként rajtuk fel ezek a szovjetellenes államok és az ő segítségével állhatna Franco tábornok csapatai Madridtól elűzve. Páris az utóbbi időben számos külpolitikai csapást kapott. Délen a spanyol események komoly gondokat okoznak a néprfront kormányának, északon pedig a Degrelle által erősen befolyásolt belga kormányzat jelentik, hogy lyekezni fog „semleges” maradni egy esetleges európai konfliktus kiterjedésekor. Litvinov, Léon Bum és Eden lord, a maguk őszintén átgondolt pacifizmusával szemben ott állnak, a türelmetlen fasizmusok, amelyek minden pillanatban felborulással fenyegetik az európai egyensúlyt.

A zsidóság szempontjából természetesen nem kevésbé közömbös ez a lázas zür-zavar, mint más embereknek. Mert nekik ez zsidó „plusz” mindenkor meglepetést hozhat — belpolitikai szempontból. A francia zsidó sorsára éppen olyan kihatással vannak az események, mint az angolokra, vagy a lengyel és román zsidóságra. Ha az intelligens zsidó olvasók lázas figyelmével kísérik a világpolitika naponta új szándékait hozó eseményeit, akkor ez nem más, mint őszintés megérzése annak, hogy sorunk ma azok kezében van létét, akik a világpolitikát irányítják. Ha Litvinov néhány órára kiszáll Varsóból, ez éppen úgy jelenthet számunkra változást, mint az, hogy Ciano gróf, az olasz

külügyminiszter Berchtesgadenben tárgyal a németek Führerjével. Mi zsidók nem irányítjuk a világeseményeket, hogy azt az antiszemita hirdetik, hanem való igazság, hogy a világesemények irányítják igen nagymértékben a mi egyéni sorsunkat is. Európa nyugalma mitsem ér és ennek a vén kontinensnek minden története, össze van kötve, a mi sorsunkkal is. Hogy mi lesz?

Nem tudhatjuk, amint hogy erre választ adni még azok maguk sem tudnának, akiknek — látszólag — az események intézése van kezükbe létéve. Mi csak dolgozzunk szerényen és örködjünk azon, hogy mindent megtegyünk, hogy egyetlen országban se találjanak kivételről viselkedésünkben. Hiszen még a legszerényebb viselkedés esetén is gyűlölet vesz körül bennünket. Gyűlölet, amely kurzusát lett Európában és amely leginkább bennünket, zsidókat érint.

A csehszlovák köztársaság nagy ünnepe

II. Károly király és Mihály trónörökös Prágában

Tizennyolc esztendeje annak, hogy a csehszlovák köztársaság megalakult. Azóta minden évben nagy ünnepeket tartunk emlékezőleg a demokratikus köztársaság lakosai számára a történelmi múltért. Ebben az évben különös fénytelenné emelkedett, amely ünnepségnek fényét nagymértékben emeli, hogy Öfelsége II. Károly király és a trónörökös is résztvevessenek az ünnepségeken. Szerdán reggel érkezett a román királyi különvonat a csehszlovák köztársaság fővárosába, ahol megkezdődtek azok a több napra tervezett ünnepek, amelyek Kelet- és Közép-Európa legdemokratikusabb államának nagy napját jelentik. Ez alkalommal meg kell emlékeznünk arról is, hogy az európai zür-zavaros politikai viszonyok között, amikor világháborúkat vívják történelmi harcukat országok határain belül és egyes országok egymással szemben, a

nagy önmegbecsülő keresésben, úgy áll a csehszlovák köztársaság, mint a demokráciának sziklaszilárd megvalósítója. Különös büszkeséggel tekintenek a köztársaság milióni állampolgára eme kivételesen emberi és az igazi civilizációk fundamentumán álló bázisára, és boldog örömmel tekintenek az új állam nagylepességű megteremtőjére, Masarikra és méltó utódára, a köztársasági székben: Eduard Benesre. A csehszlovák köztársaság zsidóságára különös örömmel láthatja, hogy ama kivételesen ország polgárai lehetnek, ahol szabadon valamennyi állampolgári jogok zavartalan birtokában dolgozhatnak és élhetnek életüket: a köztársaság javára, a maguk boldogulásának előmozdítása érdekében és a nagy általános humanista eszmék megvalósításának biztos reményében.

A berlini angol konzulátus egyelőre beszüntette a palesztinai turista vizumok kiadását

Berlin. A Palesztina Hivatal közli, hogy a berlini angol konzulátus nyilatkozata szerint, további rendelkezésig nem áll módjában vizummal ellátni a Palesztinába utazó turistákat. Csek rendkívül sürgős esetekben és kivételesen, megfelelően indokolt üzleti ügyekben le-

het vizumot kiadni. Ez a rendelkezés a londoni kormánytól származik amely — állítólag — az összes angol konzulátusokhoz továbbították. Az intézkedés nagy feltűnést keltett és különféle kommentárokat ad alkalmat. Az angol kormány sem adott ki semmiféle magyarázatot.

Saragossában 6 zsidót főbelölttek a felkelők

A spanyol felkelők zsidóellenes intézkedéseket tesznek Madrid. Franco tábornok lakos utasítást adott valamennyi parancsnoksága alatt álló hatóságoknak, hogy az itt élő zsidókról külön listákat tartsanak fel és mint megbízhatatlanokat kezeljék. Madridi kormánykörök szerint ez az intézkedés is arra a spanyol felkelők és a német nemzeti szocialisták között állt fenn. Franco generális kijelentette a táborában levő német tiszteknek, hogy a jövőben semmiféle közfunkciót nem fognak végezni zsidók, ezokon a területeken, amelyek uralma alatt állnak.

Külföldi kereskedőkre és egyéb foglalkozású zsidókra nem vonatkoznak ezek a rendelkezések. De ezek is a legszigorúbb feltűnést váltották ki. Az „Oeuvre” párisi lap szerint, egy Huescába menekült elmondta, hogy Saragossában tizenhárom zsidó polgári letartóztatott és hatol főtűlők főbelölttek. A meggyilkoltak között van Gabriel Alvarez kereskedő is, akit két óra hosszáig kínzottak felesége jelenlétében. Egy kempószeres tet égették homlokára. Az asszony, a látottak miatt megőrült.

Reich József, az aradeai orth. hitközség diszelnöke:

Az aradeai orth. Központi Iroda presztizsét helyre kell állítani

Csak anyagilag független vezetőség állhat az élen. — A nagy hitközségek vezetői üljenek össze előzetesen és tárgyalják meg az Iroda irányításának és programjának kérdéseit

A „Népnk” legutóbbi számában részletesen foglalkoztunk az aradeai központi Iroda decemberi sorsdöntő fontosságú választásai kérdésével. Nem állana lapunk hivatása magaslátán, ha ezt a döntőfontosságú kérdést ad acta tenné és csupán a megfogalmazás regisztrálására szorítkoznánk. Szerintünk a zsidó sajtónak bizonyos kérdésekben az a legemlékezőbb kötelessége, hogy tisztázza a véleményeket, felgöngyöltse egy-egy problémának lényegét, hogy szakkörök és laikusok előtt, amikor az ügy kifejlődik, vagy megtörténik, tisztán álljanak azok a dinamikus erők, amelyek úgy az előtérben, mint a háttérben mozgatják a dolgokat. Ha a közelmúlt példaira akarunk hivatkozni, horizontális szempontból, a nagyobb jelentőségű genfi világkongresszussal kapcsolatban tette ezt a „Népnk”. Hónapokon keresztül közzétett a világ legkiválóbb zsidó elméinek nézetét, véleményét erről a kérdéstől, ugyanarra, hogy amikor megkezdődött a genfi világkongresszus, lapunk olvasói előtt, minden részletben tisztán állott a kérdés merítuma és ha a zsidó nagytömegeket a tekintetben alaposan felvilágosítottuk, — úgy véljük — nem végeztünk fölösleges munkát.

Az aradeai csaknem háromszázezer főnyi zsidóságnak belső problémája, — a mi szempontunkból — kell olyan fontossággal bírjon, mint a világ zsidóságnak nagy kérdése. Elvégre a kérdés, az „ingünk”, amely természetesen közelebb van testünkhez, mint a lélekhatánk.

Az orth. Központi Iroda, a régi világban nem volt egyéb, még a legjobb esetben sem, mint egy rituális és hitközségi ügyeket intéző hivatal, melyet ha jól rosszul is vezettek, de megtette kötelességét, amelyért életre hívták. Más azonban ma a helyzet. A Központi Irodának — és vonatkozik ez a nyugati szerterfű Irodára éppen úgy, mint az utódállamok hasonló instrumentumaira — ma lényegében vágó feladatokat vannak. Ugy a hitközségeken keresztül, valamint az élet minden megnyilatkozásában, ezen szervezeteknek kellene a zsidóság legfőbb gazdasági, politikai és kulturális képviselőinek lenniük.

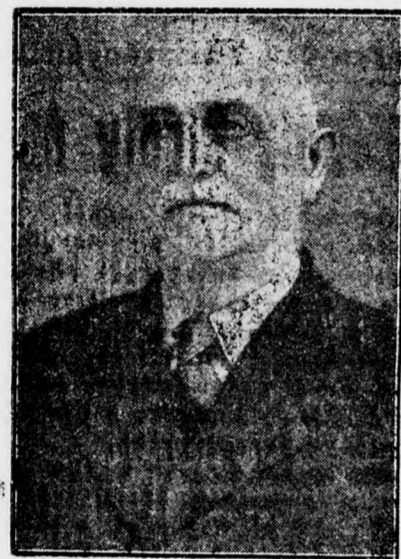
Csak egy példát. A napokban a minisztérium beállította a hitantantit, az állami iskolák épületében. Kellő intervenció történt és ma már visszavonult a rendelkezést. Az Iroda elnöksége ezáltal, a többi zsidó szervezetekkel együtt, azonnal sítaszállítottak az ügy érdekében. És az intervenció sikerült. Visszavonták a rendelkezést. De tudunk számos esetet, amikor az ilyen közbelépések sokáig húzódtak, vagy nem történtek meg és a határozat megmészárolhatatlanná vált.

Nem szükséges, hogy a kérdés aprólékos taglalásába ezúttal belemenyjünk, de kötelességünk, hogy egy ANKÉT formájában, minden oldalról megvilágítsuk a kérdést.

E cél érdekében megszólaltattuk lapunk hasábjait, a legprominensebb zsidó vezetőket Transilvânia területén és legelőször, Reich Józsefet kerestük fel, az aradeai orth. hitközség éveken át volt elnökét és jelenlegi diszelnökét. Reich József gyáros, diszelnök a legszívesebben állott rendelkezésünkre és a vele folytatott beszélgetésünket alant közzétjük.

Más lett a helyzet az Impériumváltozás utáni időkben. Ekkor már élesen látszottak a körvonalak, amelyek sehogysem harmonizáltak egymással. A chassidizmus előretört és eszükkel, amelyek nem voltak mindég válogatottak, erősen rányomta bélyegét az aradeai zsidó közéletre.

Súlyos hibának tartom az első perctől kezdve, hogy sokszor olyanok kezébe került a vezetés, akik anyagilag dotált állásokba kerültek és mint ilyenek nem tudták kellő függetlenséggel vezetni az ügyeket. Innen van az, hogy a hitközségekben uralkodó egységszételőreklésekkel szemben, az Iroda sohasem tudott békés megoldást létrehozni. Innen van azután az ellentétes érdekeknek kiéleződése, ahol az Iroda vezetői sohasem tudták mindkét félnek megfelelő megoldást találni és azt mindig egyoldalúan intézték el. Lásd a sajtómat, cseré, clujt és több más nagy valamint kisebb hitközségekben kiéleződött ellentétet.

Reich József, az aradeai orth. zsidó hitközség örökös diszelnöke

Szerintem, a legközelebbi decemberi választásoknál olyanok kezébe kell lenni a vezetés, akik anyagilag függetlenek és nem állanak semmiféle fizetési vagy más függőségi viszonyban az Irodával. Lehetetlen az, hogy a hitközségek sorsa, a különböző eljárásokról folyóított dolécióktól függően intézzék el.

Súlyos hibának tartom már eleve, hogy csaknem egyforma sulyal bírnak az Igen gyakran még tíz családot sem meghaladó hitközségek képviselőit azokkal szemben, akik mögött tízezres létszámmal rendelkező nagy hitközségek állnak. Lehetetlen továbbra is az a helyzet, hogy epró, igen sokszor nem is anyahitközségek kicsinyes érdeke és hozzá nem érte döntse el a nagy hitközségek eminens érdekét.

Mi volna az első teendő ezután? Mindenekelőtt — mondja Reich elnök — össze kellene hívni a tizenöt — husz nagy aradeai hitközség vezetőférfiit, elnökét és zsidóügyekben, kellő sulyal bíró egyéniségeit, hogy ezek egymás között állapotjanak meg a jövőbeni Irodai politikájukat illetőleg. Legelőbb ők tudják, hogy mit akarnak és amikor a december 28-iki ülés napja eljön, nagyjából már tisztában legyenek azokkal az alapelvekkel, amelyek determinálják majd az Iroda további működését. Tudni kell, kikből fog állani a vezetőség és milyen erők fognak felvonulni az élesen.

Lényegében vissza kell állítani az áskénáz mentalitás presztizsét, amelyet nem lehet és nem szabad megkérdőjelezni hagyni azok részéről, akik egészen más eszközökkel és cé-

Az új „Carlton” szálló Timișoaran világvárosi legmodernebb komforttal megnyit!

lokka állanak az Iroda szolgálatában. Ezzel nem azt akarom mondani, mintha a chassidizmus elemek, sulyuk, erajúk és kétségtelen vitálatásuk alapján nem kellene ott álljanak az élen, de elnyomni sem szabad hagyni azt az utat, amelyen helven esztendeje jár az áskénáz ortodoxok.

Vállalna-e elnök ur egy ilyen reorganizációs megmozdulásban a vezető szerepet?

Vezető szerepet nem vállalok. Voklak ugyan nálam ebben az ügyben olyan tényezők, akik ma is aktív részesei az Iroda vezetőségének és felkértek, hogy vegyek részt az Iroda további reorganizációs munkájában.

Hajlandó is lettem volna az aradeai orth. zsidóság magasabb érdekeit szem előtt tartásával, egy olyan munkában résztvenni, amely a fenti elvek alapján állította volna össze, az Iroda további vezetői és programját. Azonban illetékes helyről nem láttam komoly akaratot arra, hogy az Irodán a mai, az ortodoxia magasabb érdekeit kevésbé szolgáló szituációjában, nagyobb változásokat szándékoznának keresztülvinni. Így továbbra is mély szomorúsággal látom azt, hogy az aradeai ortodoxoknak eme instrumentuma, a régi nehézségek között vergődik és fog vergődni. Már pedig, ha az Iroda továbbra is így marad, akkor a tömegek elől elvesztett autoritását többé nem tudja visszaszerezni. Nem tudja kellő eréllyel a hitközségek autonómiáját sem megvédeni, sőt függősége folytán, a kormányhatóságokkal konkurálni, a hitközségi autonómia állandó megnyírálásában.

Pedig az Irodának a jelenlegi körülmények között nagyon fontos feladata lenne, hogy határozottan képviselje az orth. zsidóságot felfelé, a kormányhatóságok felé a hitközségeken keresztül, a tömegek összefogásában, lefelé. Csakis e két feladatnak kellő eréllyel és becsülettel intenciókkal való megoldása hozhatja jobb napokat az aradeai ortodoxoknak.

Egy ilyen Iroda azután könnyen közös nevezőre tudná hozni úgy az áskénáz, mint a chassidizmus felfogású testvéreinket egy magasabb konzervatív felfogásban, hiszen mindkettőt ugyanazon végcél irányítja közösségeink nagy problémáinak megoldásában.

Helyesen találom ez ügyben a „Népnk” ankétját és kíváncsot volna, ha az aradeai zsidó vezetőkkel hozzászólnának a nagyhorderejű kérdéshez.

— Antiszemita diákzavargások Szegeden. A szegedi egyetem néhány nap óta izgalmas jelenetek ismétlődnek. A szerdai nap a zsidó egyetemi hallgatók nem mentek be az egyetemre, hogy ezáltal elejét vegyék esetleges tüntetéseknek. Az egyetem intézeteit a kora délelőtti órákban bezárták, hogy a tüntelő csoportoknak alkalmuk ne legyen valamelyikbe behatolni. Így azután az óvatossági rendszabályok következtében sikerült mindenféle összejövetelt elkerülni. A szegedi utcák egész napon át nyugtalan képet mutáltak. Mindentelké irányéssapkás diákcsoportok vonultak fel és nagy rendőri készültség kísérte őket. Az egyetemi ifjúság a keddi nap folyamán szemelmei memorandumot rajánban közzölte. Erdélyi László dr. rektorral, aki megígérte hogy a bajokat megvizsgálja és — amennyiben módjában áll, — orvosolni fogja. A szerda délelőtti órákban külön nyugtalanságot keltett Szegeden egy hatalmas diákcsoporti értekezés. Amint ki derült, ezek pesti középiskolások voltak, mintegy nyolcszázan, akik tanáraik vezetésével tanulmány kirándulásra érkeztek Szegedre.

HETI GLOSSZÁR

Csak a zsidók vannak sokan?

Most Lengyelországból jön a hír. Nemrégiben Németországból jött. De hallottunk már Magyarországon is és hallottunk róla nálunk is. A városi hír azt mondja, hogy a lengyel föld három és fél millió zsidója — túl sok az országnak. Harminchat millió lakosa van Lengyelországnak és csak a zsidók vannak sokan. Németországnak 65 millió lakosát irtottja a német föld, csak felmilió zsidó „fölszemes”. És így van ez csaknem az egész világon. Két milliárd ember él jelenleg a földtekén és ebből tizenhat millió a zsidó. Tehát minden ezer emberre sem jut egy zsidó. És 999 ember egyahogy megél. Csak annak az egyetlen embernek nem jut hely. Pedig a zsidók nem esznek többet mint más. A zsidó sem huz megőra több ruhát. Nem is nagyobbak, mint a többi emberek. Nem is élnek tovább. Nem is szaporodnak jobban. És mégis! Ő van utban mind-néle.

Most Lengyelországból folyak heves diskussziók arról, hogy legalább egy milliónak ki kell vándorolni. Ezt mondja a diklátör Jerold Rydz-Smigly generális, ezt írja a „Polska Sbronia”, erről cseveg a lengyel rádió. De valljuk be, a zsidó vezetők közül is hangzott takták már, hogy bizony jó volna „lecsapolni” egy bizonyos mennyiséget ebből a zsidó „túl bőségéből”. És felmerül a kérdés: hova? Minden ország határa csukott az emigrációk elől mert mindegyiknek meg van a maga munkanélküli és belproblémája. Azt sem lehet le tagadni, hogy a lengyelországi kétharmad részben nyomorgó zsidó tömegek szívesen is vennék kezükbe a vándorbotot, ha tudnák, hogy valahova mehetnek. Palesztina ha bármilyen kedvező is a politikai és gazdasági helyzet, legfeljebb, csak egy bizonyos hányadát tudja befogadni ennek a kifelé gravitáló zsidóságnak.

Hova? Hova? Hova? Mered a nagy kérdés, a zsidók és nemzsidók felé. Viszont amíg

Rachel őrt áll...

Egy zsidó kolonia kalandos éjszakája. Írta: C. Z. Kitzel.

... és miért van rajta ez a vastag kabát anyuka? Hiszen olyan meleg van! Rachel begombolja a kabátot, amelynek szabásán látni, hogy régi katonakabát. Ki tudja, melyik chaver viselte a világháború idején a lövészárokból? Most nők viselik a kvacában, amikor a vizionyban éjnek idején őri állanak. — Ideleinn meleg van drágám, de fenn a toronyban erősen fúj a hideg szél. De most aludnod kell Rivkete. Ha arra gondolsz, hogy te nem alszol, hogyan tudják őrködni? Aludj Rivkete, aludj!...

A gyermek feltételek rá: és hol van ma éjjel apukám? Teljesen egyedül kell maradnom?

Rachel egy sóhaj nyom el: Apád egész nap dolgozott, nagyon fáradt. De ne félj! Űnn kell maradni a lovakkal az istállóban. Ha az arabok jönnek... Tudod még, hogy mit kell tenni, amikor meghallod a lövéseket?...

— Tudom — mondja élénken Rivkete. — Gyorsan felkelek, magamreveszem a reggeli rutinámat, felhuzom a szandókat, azután az egy alá burok és megvárom, amíg Sára értem jön, hogy elvinnem a gyermekek házába. És nem szabad, hogy világotosság csinájak. — Jól van Rivkete, csak aludj! nyugodtan, hogy anyukád jól vigyázhasson.

A gyermek szófogadón lefelecszik. Rachel lehajol és megcsókolja a kislányát. Azután gyorsan kimegy a szobából...

A konyhában átadják neki a Thermos üveget, amelyben forró kávé van. Azután keresztül megy a téren, amely a barakkok között van és a viziony felé siet. A kvaca teljesen kihallnak látszik. Schol semmi világotosság,

Nincs elég helyünk

a nagytömegű áru elhelyezésére, ezért a legszebb és legfinomabb

szöveteinket

rövid időn belül

el kell adjuk

Most vegyen, mert félárban vásárolhat

KATZ POSZTÓÁRUHÁZ

ORADEA, Str. Avram Jancu

erre a kérdésre felelet nem érkezik, addig hirdessük azt, hogy amennyire „erőse” van egy ország zsidósága, az uralkodó népek, legalább annyit hasznol is hoz közgazdaságának.

Hiszen speciell a lengyel zsidóság onnyit pénzét kap Amerikából és más országokból, részben zsidó kö pénzből, részben hozzátartozóktól, hogy ha jól kiszámítjuk, akkor ezek a „fölszemes” százazek sok millió dollárt költenek el az országban és még így is segítik a befogadó országot.

De hiába minden. Az antiszemlitzmus ma oly virulns, hogy „ellenérveket” használni nem lehet. Vagyuk tudomásul hogy a földön élő minden ezer ember közül 999 megél, de az az egy — az a zsidó — fölszemes!

Pentru legionari!

A romániai antiszemlitzmusnak új fejezete van: a napokban hagyta el a sejtőt a jobboldali mozgalom legjelentékenyebb vezetője, Cornelia Zelea Codreanuak önéletrajza, „Pentru Legionari” címen. Az egyébként divatos műfejű idején, Codreanu könyve a szótlanál jóval nagyobb érdeklődést keltett és megjelenésének első napján közel ezer példány fogyott el belőle, elég magas áron a kiadó-

nál. Mi a szokatlan siker oka? Miért kapkodja oly mohón a közönség Codreanu életrajzát? Mi újat mond, ami az érdeklődést felkeltette? Talán egyetlen olyan mondat sincs könyvében, amit előtte ne szögeztek volna már le izzó zsidógyűlölettel részint a hazai, részint a német antiszemlitz. Könyvét nem is a benne foglalt tények, adatok, vagy érvek állították az érdeklődés homlokterébe, hanem a közlési módja. Ottalan és alap nélküli zsidógyűlölet szuggesztív erővel adja át olvasóinak, minden sorát tragédia, misztikus kód jelzi, sehol sem az ész józan szavával érvel, hanem a könnyekben megfogható érzelmekről szövege. Nem szűke pártprogramot ad, nem unalmas részletekkel unatja az olvasót, hanem gyermekkorából magával hozott szenvedéllyel, izzó szavakkal vág végig mindég és mindenütt a zsidóságon. Cornelia Zelea Codreanu könyve éppen ezért tuljép a sablonos önéletrajz korlátain és nagy közönség-sikere is arra mutat, hogy az általa gyűjtött szenvedélyek még sok bejuthatnak a zsidóságra és sok harcot hivatnak életre.

Az elsőt már életre is hívta, és emi nem épen épületes, kibébségi lapok közzöti. A „Brassói Lapok” ugyanis mindjárt a könyv megjelenése után felmérte a könyv veszélyeit

hatelos nagy csend. Önkéntelenül azon igyeckszik, hogy ne csináljon zajt, és amikor a keskeny vaslepcsőn felfelé halad, nem néz fel, mert akkor szédülni kezd, amikor az óriási fekete vízterítély nézi, amely feje fölött úgy látszik, mintha hatalmas kezű volna. Végre felér a kiáltóra és homokszákok között odaér a torony tőpos tetefejére.

— Siom, Rachel! — hangzik halkán a sötétben és egy árnyék emelkedik fel előtte. — Salom Mirjam! — Mi újság?

— Semmi! Csak nagyon sötét van ma éjszaka. A bedutnok táborában, odaát még egy félórával ezelőtt nagy kutyauagatás halatszott.

Mirjam átadja Rachelnek az erős látszóvet és a nehéz világló pisztolyt és hozzá három „pirosáng” palont. Azután lassan eltűnik a homokszákok között. Rachel utánanéz és azt szeretné még mondani, „nézd meg majd egy kicsit Rivkete!”. De Mirjamnak is van két gyermeke, amit és egész nap nem látott. És reggel ötkor újra munkába kell menjen.

A terek tőp körében egy primitív forgószék áll, amelyet egy könnyed lábnyommal minden irányban forgatni lehet. Aki ezen ül és kinéz a homokszákok közül, az láthatja az egész környéket körös-körül. A korlátan egy fejhallgató, amely egy lábori telefon tartozéka. Rachel fejére helyezi a készüléket.

— Ma jes? hallatszák Mózes hangja, aki az őrszobából szól: Mi újság? — Rachel beszél. Most váltottam az őrséget. Ellenőrizni a készüléket. Azután leül és lövésre készen tartja a világítópisztolyt.

Sötét van és nagy csendesség. A hegyekből egyenletesen fúj a hideg szél. Majd csak reggel fele lesz hold, most a fekete bárszemes égen, csak a csillagok néznek le. Rachel körbe forgatja a széket. Szeme előtt a látszó, amellyel figyelni a környéket. Nem látani semmit tisztán, csak árnyékokat. Rachel ismer minden

árnyékot. Ott az a nagy feketeség, a citrus erdő, a kis csemeiék falkolaja. Ott ahol a földet összeérnek az uttal, fekszik a két chavér, akik a napokban jöttek Tel-Avivból. Ott jobbra a fehérre festett kut házacskó áll, ahol a 17 éves Ruben áll, aki nemrég jött a fiatalok ellijájával Németországból. Ott áll mellette Malkah, aki kaukázusi származású és régimódi ezüstös pisztolyát nem cseréli le fel a legmodernebb fegyverrel sem. Balra, a sötét sarokban áll a löstálló, ahol a férje alszik, aki tíz óra hosszágú doigozást a cséplőgép mellett. Slomoh a férje, ugy alszik mint a bunda, de amikor az első lövést hallja felugrik és mély dörmögő hangján — amelyet oh, milyen jól ismer — megnyugtatja a nyugtalankodó lovakat. És az istállóval szemben áll a gyermekek háza. Három oldalról a többi barak takarja el, és a negyedik oldalon hatalmas védőfalat építettek homokszákokból, amelyen nem tud áthatolni egyetlen golyó sem. A csecsemők ott alsznak, csak amikor nyugtalanság van, akkor viszik a többi kilenc gyermekel is oda. Akkor Sára a gyermekkerítésző ide oda szaladgál a barakkok és a gyermekek háza között és odavisi a homokszákok védelme mögé a többi gyermekeket is. Önkéntelenül odaérint, ahol az ő Rivkete je alszik. Ez van a legfölsőbb. Neki kell legelőbb szólni, an lig a biztonságban ér.

Ezekután erőteljesen megnyomja lábával a lövbefogó széket, hogy a másik irányba nézzen. Nem ezért küldték őt fel, hogy a gyermekek házáat nézze, vagy az istállót, hanem hogy szemmel tartsa a bedutnok táborát és a nagy lejtőjén elterülő arab falvakat tartsa szemmel. Igen, odafigyeljen a bedutnok tábor felé, ahonnan újra hallatszák a nagy kutyauagatás.

Négy óra hosszágú tart a szolgálata. Négy óra hosszágú a legnagyobb idegmegefeszítéssel kell figyeljen. Lehetséges hogy teljesen fölösleges ez a nagy figyelem, mert talán

és mintegy riadót fújt a zsidóság, de általában a kisebbségek felé, szóba hozva, hogy a könyv vesztélyei épen abban vannak, mert kitűnő pszichológiával és stílussal közvetíti a gyűlöletet a zsidóság ellen, ami azonos sorost ígér a többi kisebbségeknek is. Ere válaszként jó két hétre rá az oradei Magyar Lapok és a tudatos félremagyarázás oly példáját állította fel, mely mellett már nem lehet szó nélkül eltekinteni.

A Magyar Lapok igen suta módon azt akarja bizonyítani, hogy a B. L. hivatkozott cikkében teljes elismeréssel adózott Codreanunak és igazolta zsidóellenes kirohanásait. Isteni egygyűség! A Brassói Lapokból minden józan és olvasni tudó ember csak azt olvashatta, hogy a könyv rendkívül vesztélye épen abban van, hogy *kiúdván van megírva* (ez lenne az elismerés) a *lőmög sőtől szenvedélyei szempontjából*. Cseresnyés Sándor, a cikk írója talán még feleslegesen sokat emlegeti a vesztélyt és emeli ki a bennefoglalt érvek alapatlanságát. A Magyar Lapok azonban szemérmes, hogy az ő olvasói úgy sem olvasták Cseresnyés cikkét, tudatosan, lelkiismeret nélkül hamisít és felcsap Codreanunval és a Brassói Lapokkal szemben a zsidóság védőjének. Nem kérünk belőle.

Az a lap, amely például Blum francia miniszterelnök képe helyett egy öreg szakalás zsidó fényképét hozta legutóbb is lapjában, hogy olvasói előtt így is „diszkreditálja” a demokratikus Franciaországot, amely a francia néppártot „kafkás front”-nak titulálja következőlegesen, az megmutatta már, hogy mennyit ér feltett zsidóbarátság. Legutóbbi cikke is csak azért született, hogy diszkreditálja, ha lehet, a zsidóságot. Zsidó la-nak nevezi ugyanis a Brassói Lapokat, hogy aztán hamisított következtetéssel után lesztérhesse: *ime a zsidó sajtó máris tapsol az antiszemita Codreanunak, dicséri könyvét, hogy gerinctelen alázkodásával biztosíthassa az ő oldalán is a koncot.*

Nem tisztá és nem becsületes szándékok ezek. A Magyar Lapok részéről megszoktuk már ugyan a mindennapos antiszemita konkolynést, de ez utóbbi kísérlete a legbékésebb indulatokat is felkorbácsolja. Pró-

odaát egy határozat, hogy ma éjszaka aludni fognak és nem lövöldözni. Mindenesire teljesen értelmetlen dolog folyton a tárcsét csavargatni, mert ebben a holdvilágnélküli sötét éjszakában amugy sem látni semmit. Még teliholdnál is csaknem lehetetlen felsmerni őket. De nem is ez a feladata. Csak annyi, hogy amikor a lövések elhangzanak, megállapítsa, hogy hányan lehetnek, merről látszanak és hallatszanak a lövések és merről jöhettek a fémadók.

Rachel ott ül a hideg széken és csak a csillagok pislókának feje fölött, messzi messzi az égen... Hirtelen arra eszmél, hogy egy pillanatra lehunyta szemét. Jeddén kap a Ter mos üveg felé, hogy a meleg kávévat felriszisse magát.

Ebben a pillanatban elhangzanak az első lövések.

Ebben a pillanatban egészen ébren van már Rachel. Az elármított kúncában nagy sürgős forgás van, az őrsön álló chavérok visszavölödöznek és sötétben fel felvilámlanak az arabok lövéseinek fénye.

A készülék berregni kezd. Rachel jelenl a telefonba: „Tíz tizenkét lövegveser közeledik, távol az országutól, körülbelül négyesével csoportosulnak, a csoportok ötven lépésnyire egymás mögött.”

— Jól van. Vigyázz és figyelj, hogy szaporodnak-e a számuk és közelednek-e.

De az arabok az első lövések után be-szüntették a lövöldözést. Néhány perc múlva jelzi Rachel, hogy közelednek. Közben a fő csapkodás halatszik, a chavérok lépéseit, amint futkosnak... egy pillanat... és mintha férjének hangját hallaná, aki most az istálló lő-résénél áll és közben megnyugtatja a viháncoló állatokat. Egy gyerek sir... egyike a gyerekeknek, talán nem az ő gyereke?... egyik gyerek, akiket most szállítanak be a csecsemők oltóházába. Hála Istennek, most nem lövöldöznek.

Nem szabad betegségeinket elhanyagolni!
Főleg gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbajokat, mert ezek az élet funkcióját képezik.
A világhírű amerikai „Gastro D.”
Közismert jöhetősegyeszer ezeknek a megbetegedéseknek. „Gastro D.” kapható az ország minden gyógyszer-tárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A halászó macska uccája

Furcsa cím. De ez a halászó macska 500.000 pengőtl halászott ki Földes Jolán budapesti asszonynak, a fő a londoni irodalmi zsűritől, amely ilyen horribilis vagyonnal honorálta az általa legjobbnak talált irodalmi munkát.

A pesti lapok hasábjainak foglalkoznak, a kétségtelenül nagy teljesítményvel, amely újabb világlismerést eredményezett, „magyarság”-nak, holott Földes Jolán zsidó nő, aminthogy ez utóbbi időben sok sok világlá-csőséget szerzett a pesti zsidóság, — a magyarságnak. Irjunk újabb talán a berlini olimpiáról. Kabosról és társairól? Vagy a müncheni sakk-olimpiáson szerzett zsidó magyar dicsőségről? A sok külföldi elismeréshez, most újabb járul, Földes Jolán 15 millió lei ös-zegget kap regényéért, amely párti élményeinek bravurosán megírt összefoglalása. Mondhatjuk, hogy örök időkre „versorgit” lett a pesti írónő és érdekes, elgondolkodtató, hogy a magyar humusz valóban milyen kitűnő televény, a zsidó termelői erői számára. Hátha még nem volna egyen numerus-klausuzozva, ha nem nyomná ki ezt a produktív emberlőmeget?

Földes Jolán egyéni dicsősége, a magyarság dicsősége is, de nem hagyjuk fölünk sem elvitatni. Jóleső érzéssel regisztráljuk ezt a dicsőséget is, hiszen tizenegy nyelven adja ki a londoni zsűri a regényt és a film is megörökíti, a regény érdekes alakjait.

Tanuljuk meg Földes Jolán nevét is. Megérdemli.

Nem tartozik s.orosan ehhez a témához, de itt emlíjük meg, hogy a berlini olimpiád világhírű első helyezetteit egy márványtáblán örökítették meg a stadionban. És „kifelejtették” két magyar olimpiai bajnok nevét. Az alspos németek „kifelejtették”. Holott, csak azért írták le ezt, mert ez illetők — zsidók. Gyerekesnek mondható „bosszu” ez, ami a földesjónak és alptrájlak tehetségét nem nyomhatja el. A zsidó tehetség előtt nem lehet az ejtőt becsapni, mert hiszen Göring is lepsolt legutóbb a pesti színházban, a zsidó Alpar Ciltának, — született Klopfer Reginának...

Tel-Aviv új polgármestert választott

Tel-Aviv városi tanácsa október 20-án megtartott ülésén Meir Dizengoff újdíjként Mose Cheoluchet választotta meg a város főpolgármesterévé. Mose Cheoluche Bulgáriából származik és Palesztina egyik legnevesebb nemzetgazdásza, akinek nagy érdemei vannak a palesztinai export növelésében. Az új polgármester, aki Bulgár a tel-avivi konzulja is, a palesztinai termékek piacának megszervezése céljából többször folytatott tárgyalásokat különböz európai országokkal, különösen Bulgáriával és más délurópai államokkal. Cheoluche polgármesterré történt megválasztása a munkáspárt és a haladó blokk nyolc szavazatával történt a centrum-blokk hét szavazatával szemben. Az ülés meglehetősen viharos volt.

Az arabok jól tudják, hogy ez mit jelent. Ekkor felhangzik messziről, a hét kilométernyire fekvő katonai táborban az elármított katonák az autóra ugranak, melyekre gépfegyvert szereltek és fényezőókat, hogy a kolonia segítségére siessenek. Negyeddó maiva itt lesznek. A beduinok és az arab falu vad arabjai rohamra akarnak indulni a kolonia ellen. És Rachel látja, amin három-négy helyen apró lángok látszanak, tüzet akarnak gyújtani, meggyújtani az istállókat és a házat. Gyujtogatni akarnak. Le szeretne szelni, hogy a retentó kis lángokat eloltsa. És Rivkele is félhet. Csak volna fegyvere, most lövöldözne, csak lövöldözne... A kötelességet teljesítő világlátópsziztoló ingerülten dobta arébb. Most már nincs mit jelenteni, lenn már tudják, hogy milyen messzire vannak az arabok.

Az utal felhangzik: Jönnék... már itt is vannak! A domboldalon egy rendkívül éles fény látszik. Most már végül pártázza a viortornyot is. Pillanatokig vakító fényben áll Rachel is. A katonai fényezőó világít, azután megszólalnak a gépfegyverek...

Rivkele nagyon jól viselkedett — mondja Sára. Nem sirt. És most nyugodtan alszik. Két katoná viltotta fel Rachel a toronyör-ségen. Az istállóhoz ment. Slomo épen kijön és keze tele van vérral.

— Mi történt az Istenért?...
— Ne félj Rachel, ne történi semmi. De a szürkénként lövés ért. Szegény állat... hozok valamit, hogy elállítsam a vérzését. Rachel belép az istállóba. A ló az állónál áll és szűgyéből folyik a sötétvörös vér. És bus szemében mintha azt a kérdést látná: Miért mindez?

Rachelnek olyan nehezek a lábai, mintha ólomból volnának. És holnap újra erősen kell állani — ez utolsó gondolata, mielőtt mély álomba merülne...

Volt idő...
... amikor még nem használt NIVEA fogkrémet

Most élvezet a fogat látni, vakító fehérek, egészségesek és erősek. A kiváló nyersanyagokból előállított NIVEA FOGKRÉM tisztántartja a fogakat és kellemes ode lehet a kölcsönöz.

Kényesen használd! Csodás ízű!

NIVEA PASTA DENTIF 24 Lei

Shylok nem volt zsidó!

Egy házaló zsidó szívéből akarta kivágni a font hust
V. Sixtus pápa korában egy római kereskedő

— Shakespeare „Velencei kalmár”-jának történelmi háttere. —
»Shylok« igazi története hiteles történelmi okmányok alapján
A „Népünk”-ben megjelent Shylok cikkhez

V. Sixtus pápa nagyon okos és ügyes ember volt. Kondás sorából felúzdította magát, s a hierarchia lépcsőzetén haladva, eljutott egészen Szt. Péter trónusáig: római pápa lett. Mint pástorlú, Felix Peretti névre hallgatott, mint Kardinális a Montalto nevet viselte és mint pápa V. Sixtus névnek szerzett dicséretet. Pápasága rövid ideje (1585—1590) alatt, századokra terjedő tevékenységét fejtett ki egyháza érdekében. Erős akaratú, erélyes egyéniség volt. Ő volt az, aki Szentírásunk latin fordítását, a „Vulgátát”, a római katolikusoknak megfelelően átdolgoztatta, kijavította, kiküszöbölve belőle azokat a hibákat és hamisításokat, amelyeket az „zsidók keresztény ellenes tendenciával a heber szövegbe becsuszattak, becsmépsztek”. Így mondják ők. És ezt az általa, olyan célból készített Biblika dást (Editio Sextina), egyedül a antikrisztus nyilvánította, a trident zsinat 1546 évi 81. cikként 41.ik ülésén hozott határozata ellenére. Ő ugyanis nem elégedett meg az a fordítással, a már meglevő Vulgatával, amélet Hieronymus, korának legképzettebb, le tudósabb egyháztudja, 1200 évvel ezelőt Damasus, római püspök, vagy pápa (366—384) megbízásából ugyanazon okból és céllal készített; pedig ez lelkiismeretesség mellő észv-í, eleget változtalt a heber eredeti szövegen: törölt, beleillesztett, elvett és hozatelt, különben az „Ujtestamentum”-ban. Csak egyet lenegy példa mint megdönthetetlen bizonyíték. Márk 12, 29-ben idézi a keresztények megváltója Móz, V. 6. 4.ik versszakát: „Halljad I-rágél, az Örökkévaló, a mi Istenünk, az Örökkévaló egyetlen”. E a Septuaginta, Bibliának éseredefti görög fordításában, a kereszténység előtti időből így h-naz ík: „Akoue, Israel, kýrios o theos emón, (Dominus noster) kýrios esis est”. Ugyanígy van az Ujtestamentum meglevő görög szövegében, a mondott helyen. Aonban a Vulgata, Hieronymus, vagy V. Sixtus megbízója, illetve az is, ez is, miután ez revidált és helyben hagyott, úgy „dja, mintha a heber szövegben nem „a mi Istenünk”, gőrdgben nem „Iheos emón”, állans, hanem „a te Istened, Iheos sou” állott volna. „Audi Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est”. Az Ujtestamentum német fordítói, illetve akik azt németre fordították, elérnek egy ástól. A protestánsok, Luther és köve ei a görög szöveget vették alapul, a katolikusok, Allíoli és van Ess, a Vulgata, de hozzá tették „jegyzetben”: a görögben mi Istenünk ill. Tehát hibásan idézték a keresztény megváltóval Bibliát, melyről ő kifejezte, hogy míg az ég a föld fölött áll, egy beltű, egy pont sem változhatott (Maté 5, 17—19) belőle, hogy tanak csorbát ne szenvedjenek, s mi vagyunk a hamisítók!

Amit ők tettek volna, arra minket mondanak képesek.

V. Sixtus pápa nagyon ügyes és okos ember volt. Gregorio Leti meg-ta az életjárat (Vita di Sisto V. Lo-anna 1669) és okossá genak tanujelűl egy „Siamoni Itélet”-hez hasonló Itélet meghozataltat tulajdonítja neki, amelyet az emlit t művének I. könyvében megörökített az utókor számára. S ez, lényében nagy okosságára vall.

Shylok igazi története.

In extenso I Pápaságának második évében (1587) történt, hogy egy római, gazdag és előkelő keresztény kereskedő, Secchi Pál Mária, megjutta, hogy Drele Ferenc meghódította és birtokba vette Szt. Domingot és messé nagy számúnyra lelt szer, Elbeszéli ezt C-neda Simon, szegény házaló zsidónak, de ez nem akaria elhinni.

— Elhíheted, zsidó, ha én mondom.
— Nem hiszem, nyakamat adom, ha igaz.
— Hat fogadjunk, — mondja a keresztény — én 1000 scudit adok neked, ha nem igaz. S te mit adsz nekem, zsidó, ha igaz?
— Én? Pénzem nem lévén, adok neked egy font hust testem akármely részéből.
— Jól van, csináljuk meg a fogadást és fogadjuk irásba.

Megcsinálták a szerződést és két tanu, egy zsidó és egy keresztény előtt felolvasták, aláírták és aláíraták. Ennek megtörténte után a keresztény hit és dokumentumokkal, minden kétséget kizáróan igazolta, hogy az elterjedt hír mindenben igaz és követelte a hust. A zsidó elképedt, sirásra fakadt és rimázkodva képte a keresztényt, hogy leleségére és apró gyermekre való tekintettel, álljon el követelésétől.

— Dehogy állok, zsidó, meafogtalak és nem állok el követélesem től, amelyre a szerződésünk engem jóaszt. Te se engedted volna el nekem az 1000 scudit.

— De én neked adok 1000 scudit, ha eldől az követelés től — mondta a zsidó.
— Nem én nem. Ez eayszer nem a pénzed kell, zsidó, hanem a husod.

Voltak nemcsak zsidók, hanem keresztények is, akik hirtelt az „előke ő urat”, hogy álljon el követelésének végrehatatástól, ami a szegény zsidónak még életébe is kerülhetne, de az meren és hajlíthatatlan maradt követelése mellett. A szerencsétlen zsidó a hozzátartozói a Kormányzóhoz fordultak és kérték, hogy próbáljon ő Secchire hatni, vagy helyezze erőnyen kívül a szerződést.

— Azt hába tenném és ezt nem tehen — mond a kormányzó — menjetek a pápához és próbáljatok ott szerencsét.

Oda mentek. A pápa fogadta, meghallgatta őket és kitűzött egy órát az Itélet hozatalra, amelyre nemcsak az érdekelte felek, hanem mások is, sokan megjelentek.
— Állj elő, Secchi és te, zsidó. Hallgatom és ismerem a dolgot, lássam a szerződést.

Elovesta és mondta:
— Szerződés szerini igazad van, Secchi, követelésed jogos. Fend ki a késedet, odássz magadnak a zsidó testéből egy neked felsző részt és tégy eleget követelésednek.

— Meglörtént Szentatyánok, mindakettő. Választottam a zsidó megátalkodott, gonosz szíve tőjékd, s a késem ki van fenve.
— Jól van, flam — mondta a pápa. — Te pedig, zsidó, vessd le a kabátodat és ez ingedet.

— De, Szent... Szent... Szentlélek...
— Ne beszélj és ne sirt, zsidó, ha fajok természeté ellenére, valldod tana megszövevel bátor és hős voltál éleleled kockázatni, ne légy most gyáva zsidó! Tedd, amit parancsoltam!

A közönség legnagyobb része kivonult a tereméből és az ott maradtok szíve vágya kielégítésére az ufjongó keresztény az ájldozó zsidóhoz közeledett, hogy „vágjon”, mire megszövelet a pápa „dübörgő hangja”, amellyel, ha Te Deumba fogott, megrezgettette a templom ablakainak üvegtábláit:

— Megdől, Secchi, ide ftyelj! Ha a zsidó szívébe érsz, halálát okozza, ha a kivágoti husdarab egy laltal, egy minimummal több egy fontnal, a halál fia vagy, nyomba felakasztalak!

Ennek hallatára a keresztény kijeltette a kést a keréből és a zsidó fellélegzett.

— Vágj, Secchi, vágj!
— Nem, Szentatyánok, a zsidó is ember. Nem akarok én ölni és nem szeretném magamat megöletni.

A vége az volt, hogy a pápa a keresztényt Itéleti szándékáért, a zsidót vallásának könynyelű módon való megszövegéséért előbb gályára Itélet, mely Itéletet később 2000—2000 scudit pénzbírságra változtatták és ezt az ősz szöveg egészében a Sixtusid mellett kórhöz javára fordította.

Ez a történelmi tény, amelynek híre annak idején fellüszkelt, bejárta az egész világot, eljutott Shakespeare-hoz is, aki a maga házájában nem itáti, nem láthatott zsidót, mert I. Eduard alatt 1290-ben kiűzték a zsidókat Angliából és csak Menasse ben Israel 1656-ban elkészült „Tesudt Israel” című memorandumára, Cromwell Itéletéből, okosságából és akaratából engedték őket oda vissza. Nem látott zsidót és csak dajkát, vénasszonyok meséiből, egy egy szent beszédből és talán még az Ujtestamentumtól (Maté 5, 43. I. Tesszal 2, 14—15. Héber 10, 28—30. Jelenések 6, 10. sat.) ismerhette őket. Annak a híre eljutott Shakespearehez és ez szövegét neki alapul a „Velencei kalmár” című drámájára megírásához.

Ezt megállapította majdnem 100 évvel ezelőt A. Muhr, s közölte ezt az „Allge-

»Dura-Rex-Triple« anod-elemek.

Alkalmunk volt olvasóinkat a közelmulban a DURA REX minőségű savmentes elemekről tájékoztatni. Mint velünk most közlik a Dura Művek az idei szezonban Ismét egy újabb megkepleléssel szolgál a rádiószok számára. A DURA REX-TRIPLE nagy teljesítményű anod-elemekről van szó, melyek bár kélszer nagyobbak a normálandóknál, mégis háromszoros kapacitásúak. Ezek a nagy gépek 4 és ennél több lánppás rádiók részére készültek, melyek anodáram fogyasztása lényegesen nagyobb, mint a kis készülékeké és ezért számukra a normál anodelem használata nem gazdaságos. A rádiotechnika fejlődésével párhuzamosan a DURA megoldotta ezen fontos problémát is, olyan anodelemet bocsátja a fogyasztó rendelkezésére, amely elsősorban gazdaságos, de a legnagyobb igényeket is mindenkor kielégíti. Ezen elemek minden visztonatellandó kaphatók. Szakszerű felvilágosítással a Dura Művek R. T. Timişoara minden érdeklődőnek szívesen áll rendelkezésére.

Sulfamyl puder csak

„EGGER“

védjeggyel valódi, más gyártmány, mint értékeltelen utánzat visszatartandó.

Ujabb zsidóellenes törvények Németországban. Paris. Németországban újabb zsidóellenes törvények vannak előkészületben...

28 éves, egyetemet végzett, csinos földirtó és terménykereskedő, feleségül venne egy urleányt 500.000 lel hozományjal.

Uj ifjúsági olvasmány Németországban. Berlin. A „Völkischer Beobachter“ közli, hogy Hitler „Mein Kampf“ című könyvének ifjúsággal foglalkozó részét a kultuszminiszterium külön kiadja...

Fiatalföldmúzeum, több éves gyarapítás, ma látni lehet az ősi, ősméreg és foszfát ismét Cím: Israel Abraham, Satu-Mare. Str. Străbunilor No. 20.

Németország felkészül a lengyel hitelepítési tervre. Berlin. A nemzeti szociálisták sajtó nagy felkészüléssel ír a lengyelek tervéről, amely szerint évente 80.000 zsidót akarnak kivágni...

Siesta Szanatórium Budapest, I. Ráth György uca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő gyógyintézete. Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészeti, nőgyógyászat, urológia, s.b. Röntgen, kémia és mikroszkopos laboratórium.

Harc Berlinben a katolicizmus ellen. Berlin. A német nemzeti szociálisták harcra, a katolikus egyház ellen, napról napra radikálisabb formákat öl. A kereszténységéről és „zsidó bolsevizmus”-ról egyformán írnak és a „Stürmer” testvérlapja, a berlini „Blitz” a következőket írja le...

Az ukrán nemzeti tanács az antiszemita terror ellen. Varsó. Az ukrán nemzeti tanács, az „Ukro”, amely a legerősebb ukrán párt, Lembergben határozatot hozott, amelyben figyelmezteti az ukránokat, hogy ne folytassanak zsidóellenes akciókat.

A bucaresti-i rabbivizsgák, a kultuszminiszterium rendelkezése értelmében f. év november 23-24-én tartatnak meg. A vizsgán résztvevni szándékozókat a Miniszterul Instr. Publice Direcția Culeilor címére kell beküldjék.

Prinz főrabbi elmenekült Berlinből? A „Pariser Tagezeitung” közlése szerint Joachim Prinz, az ismert Berlin Cherioltenburgi rabbi, aki élénk részt vett a németországi zsidóság kulturális és politikai életében, felszólítást kapott a titkos rendőrségtől, hogy jelentkezzen.

Fuchs IIa angol nyelvtanár, az angol nyelv tanítását megkezdte Oradea Str. Rimanoczy 12.

Nyolcezer certifikátot akar adni a kormány, ha novemberben jönnek valamennyien az országba? A Jewish Agency for Palestine -t emiatt már a Népeink is megírta - tízezer certifikátot kér a jelenlegi felévre, amely 1937 áprilisig tart.

Telepítések Ugandában? London. A „Times” egyik legutóbbi számában Lord Lamington bejelentését közli Palesztinára vonatkozólag. Foglalkozik cikkében Lord Melchett „Thy Neighbour” című könyvével, amely kapcsolatban kérdezi, hogy miért nem realizálják a felmerült Uganda tervet?

Könyvpiac szenzációja. Aki a zsidóság lényegével, célkilúszásával, alapjait tisztába akar lenni, az okvetlenül olvassa el Balkányi Kohn Jechák most megjelent rendkívül érdekes könyvét, amely „A judaizmus lényege” címmel most hagyta el a sajtót.

Constanța-ban, a »Tel-Aviv«, legjobb hírtérnek örvendő és szigorúan ortihkóser vendéglő, Str. Traian 14 szám alatt. Melamed Ignác (Sibu) irányítása mellett, megnyitja. Elsőrangú ardeali konyha. Olcsó árak. Szükség esetén megfelelő lakás.

Budapestre utazók figyelmébe! Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrassy-ut 43. szám Modern kényelemmel berendezett ragyogó liszte szobák, fürdőszobák. Kiváló étel és ital. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.

Friedman József név. Kármel-penzio (Andrassy-ut 43) Telefon: 12-89-67. vagy Oradea div. Strasser Ignác név. Str. Nicolae Iorga 17 szám alatt.

Sarok van sokféle PALMA csak egy!

A világ minden táján fogalom a PALMA sarok. Összetételében rejlik egyedülálló értéke. Aki igazán tartós, rugalmas sarokt akar, a

PALMA sarokt választja.

Csak PALMA védjegy jelent PALMA minőséget

Palesztinában a zsidó gazdasági élet infakt. Jeruzsálem. Az iparosok szervezte sokszáz tagjának jelenléte tartotta évi konferenciáját, amelyen számos magasrangú kormánytisztviselő is részt vett.

Az osztrák iskolákban megtartják a szombatot a zsidó tanulók. Wien. A bécsi iskola tanácsa rendeletet adott ki, amelynek értelmében valamennyi iskola igazgatójának felhívja figyelmét a körülményre, mely szerint az iskolákban nem kötelezhetők zsidó gyermekek arra, hogy szombaton jöjjenek, rajzoljanak, vagy kézimunkáljanak.

Pozsonyban 15 napra ítél a bíróság egy antiszemitát. Bratislava. Egy Svoboda Lajos nevű antisemita állt a minap a pozsonyi kerületi bíróság előtt azzal vádolva, hogy sértő kijelentéseket tett a rádiószóval országos vásáron Steiner Margit cukorkaárús ellen.

Könyvpiac szenzációja. Aki a zsidóság lényegével, célkilúszásával, alapjait tisztába akar lenni, az okvetlenül olvassa el Balkányi Kohn Jechák most megjelent rendkívül érdekes könyvét, amely „A judaizmus lényege” címmel most hagyta el a sajtót.

Constanța-ban, a »Tel-Aviv«, legjobb hírtérnek örvendő és szigorúan ortihkóser vendéglő, Str. Traian 14 szám alatt. Melamed Ignác (Sibu) irányítása mellett, megnyitja. Elsőrangú ardeali konyha. Olcsó árak. Szükség esetén megfelelő lakás.

Halálozás. Nagy csapás érte Jozsef Lipót a síghell ortih. hitközség elnökét nejeének, hosszas szenvedés után történt elhunytával. Néhány év óta elhaltalmasodott cukorbetegsége miatt meghalt. A jótékony és áldatlan közszereletnek örvendő jámbor nagyasszonyt, akiben a szegényebb sorsú zsidóság mindenkor támogatást látott el. Sirjánál G. G. Wald Avigdor rabbi mondott szívbemerkölő gyászbeszédet. Férjén kívül széleskörű rokonság gyászolja.

Budapestten visszatérési járvány tört ki!

A pénz, a hatalom, a siker és taps elkényeztetett élvezői alázattal lépik át ismét apáik zsinagógájának küszöbét

báró Hatvany Péter visszatérésének tragikus részletei — Hogyan tartotta meg vallását 40 éven át a »Credit Lyonnais« odesszai fiókjának kikeresztelkedett igazgatója, aki most visszatért a zsidósághoz

Néhány hónappal ezelőtt hosszabb cikket írtunk lapunkban arról a szomorú tényről, hogy Budapestten mennyire szaporodnak a kikeresztelkedések. A magyar zsidóság évtizedek óta tartó asszimilációja volt a kiindulópont, amelyet erősen elősegített az a tendencia, amelyet a „hideg pogromok” kurzusa inagurált...

Kiáltó példák arra, hogy a kikeresztelkedés csodát mond és csak diszkreditálja azt aki elhagyja ősei hitét és a zsidóságot is!

A legutóbbi Jomkipur napjával kapcsolatban, egész Budapest beszélt azokról, akik nem tudnak elszakadni a zsidóságtól, dacára annak, hogy felvették régebben vagy nem is olyan régen, a kereszténységet. Így az előkelő, nagyon előkelő, sőt legelőkelőbb bankár, a valóságilag Weiss Fülöp, a Pest Magyar Kereskedelmi Bank vezérőrl van szó — megjelent a Dohány uccai templomban, az Engesztelés napját megelőző délutánján, amikor még senki sem volt ott.

Hát nem meghaló? Mi azt mondjuk, hogy nem! Mert a híres bankvezér mégis renegát! Vagy a híres magyar író, aki tíz esztendővel ezelőtt kitért, de azért fehér halott ruhában áhítatosan egész nap ott imádkozott a templomban. Vezetélt, megtörtén, magabiztosan és kijelentette, hogy visszatért hitéhez, visszatért fájához, amelyet amugy sem tudott elhagyni. Heltal Jenő elávozott — majd visszajön. Ahogy visszatért a másik híres magyar író.

És ahogy a peali zsidó lapok írják: Mészárosok sokan mentek be a Dohány-uccai nagytemplomba olyanok, akik elhagyták zsidóságukat. De amikor jön az elhunytakért következő ima, akkor odasompolyognak helyekre, vagy elhunyt apjuk helyére...

Hát nem meghaló? Szerintünk nem, mert mégis csak furcsa, hogy az élet habzsolásában „ballaszt”-nak érezt zsidóságot levették, mint megunt ruhát, de amikor „leltek” hűbörögni kezd, akkor jönnek kitegyezkedni a régi „megunt” zsidó églekkel.

Talán diót lett a visszatérés? Talán az elmúlt évek megérették ezeket a „tépelygő lelkek”-et és ráeszméltek arra, amit az igazi zsidóság évezredek hirdet, hogy csak a hit az, ami a hitehagyásért, az árulásért kijár az életből. Tul sok csalódást okozott a kikeresztelkedés, túl nagy ár volt ezért a lelki meghasonlás, a régi emlékekkel való mezdő küzdelem, talán belefáradtak a lelkek, ebbe az örökös bujkálásba, a felemlés életbe? Modern marannusok ezek, akiket ellenállhatatlanul ragad magával a lelkek mélyén szunnyadó együttérzés, a sokat üldözött szerencsétlen zsidósággal. A pénz, a hatalom, a köllészet, a siker és taps elkényeztetett élvezői, az élet napos oldalának boldog vándorait, alázattal lépik át apáik zsinagógáját, hogy megkeressék azt, amit — úgy látszik — az élet mégis megtagad tőlük. Leiki nyugalmukat keresik, amelyet nem tud pótolni sem cím, sem rang, sem a vagyon. Mert ha máskor nem, akkor a halál öröje előtt jön ez a végy, amely azt sikolja lelkébe, hogy jó volna az édesapa mellett phenni, a zsidó temető örök csendjében...

Hogyan tért vissza, a tragikusan elhunyt Hatvany Péter báró a zsidósághoz?

... jó volna phenni az édesapa mellett, a zsidó temető örök csendjében. Ezt érezhette a fiatal, alig 34 éves Hatvany Péter báró is, akinek visszatéréséről mi is megérleltünk, néhány héttel ezelőtt. Most a visszatérésnek egész tragikus lefolyása tisztán áll előttünk, mert az arra legelőkelőbb, a visszatérésnél jelen volt Dr. Hevesi Ferenc főrabbi mondotta el, az egész „moderna lélekdráma” lefolyását. Ime a rabbi elbeszélése: — Ros Hasono — másodnapján pénteken reggel telefonozott Vida Jenő édesapához Dr. Hevesi Simon vezető főrabbihoz, s közölte, hogy Hatvany Péter báró, aki súlyos betegnek tekszik a Park szanatóriumban vissza öhajjt térni a zsidó vallásra, és sürgős intézkedést kér, hogy megfelelő szertartási formák között visszafogadtassék ősei hitébe. Édesapám azonnal értesített engem, mire én késedelem nélkül indultam a szanatóriumba, természetesen ott találtam a zsidó fiúvárház igazgatóját, továbbá katolikus részről, Hámory György dr. főorvost és Kuna Zuzsanna ápolónőt, mint tanukat. A család részéről jelen volt a nagybeteg felesége és anyósa, továbbá báró Hatvany Pál, valamint a család jóberátja, Vida Pálné, végül Winteritz professzor kezelőorvos.

Érkezésemhez Fodor Aladár árvaházi igazgató ányultotta nekem, a kor reggeli órákban, a beteg báró kifejezett kívánságára felvett követező szövegű jegyzőkönyvet: „En alulrott dr. báró Hatvany Péter, józan ésszel, megjelölően átgondolva alulrott tanuk előlt kijelentem, hogy neml el-

halálózsám eselén, a budapesti zsidó temetőben édesapám, báró Hatvany Béla mellett kiadnok nyugadni. Ennek folytán ugyancsak alulrott tanuk előlt kijelentem, hogy megvólók a katolikus hittől és visszatérek a zsidó hitre. Utolsó kívánságomként kérem ugy azt a felekezeti, amelyet elhagyok, mint azt, amelyhez visszatérek, hogy jent kérelmemet teljesítsék Tanuk. Budapest, Park szanatórium, báró Hatvany Péter sk.

A jegyzőkönyv átolvasása után a beteg szobájára fel indultam, hogy a végakarataink érvényt szeressék, hogy azt végrehajtsam. De az igazgató főorvos és báró Hatvany Pál félreérthetetlenül — vissza akartak tartani és azt a kívánságukat fejezték ki, hogy a beteg súlyos állapotára való tekintettel, ne menjek be hozzá. Hiszen a beteg szándékáról és végő akaratairól ugyis van jegyzőkönyv, felesleges tehát, a haldozóltól újabb izgalmaknak kitenni.

A báró keresztény felesége közbelép

En azonban kijelentettem, hogy a szándék nyilvánkozatásával még nincsen a dolog elintézve, mert az a kötelességem, hogy a nyilvánított szándékot haltsam végre. De a főorvos és Hatvany Pál báró továbbra is ellenézték közreműködésemet. És ekkor egy

... Mert rendszeresen használom a kellemesen illatosított Seniasló (Szl. László) fertőtlenítő toalettszappant!

soha el nem feledhető jelenet játszódott le: A halálkő báró felesége, az előkelő ősi hercegi családól származó asszony könnyek között, hangos zokogással betette magát közé a professzornál és könyörgött, hogy engedjenek be engem, nagybeteget férjéhez, hogy elbúcsúzzam papjateendőimel. Erre beengedtek a nagybeteg báróhoz. A beteg ágya mellett az ápolónő állt. Az új nyílásra az eszméletlenül levő beteg felegyelt és érthető hangon megkérdezte:

— Ki az?
— A rabbi ur van itt — válaszolt az ápolónő.

A beteg szemében felcsillanó boldog fény, s arcának hirtelen felugrázása elárulta, hogy fiatal életlen talán legközebb vágya teljesedett be e pillanatban. Ekkor így szól tam hozzá:

— A tanúk által felvett és a báró ur által sajátkezűleg aláírt jegyzőkönyv alapján én önt, a zsidó vallásba befogadom. Eután a „jóvorché ho”-val megoldottam a betegem. A báró meillettől, könnyes szemekkel hallgatta az őt héber szavakat.

Egy óra múlva a beteg, a fájdalom legkisebb nyoma nélkül, örökre lehunyt szemmel. Utolsó kívánsága teljesedett. Ott nyugszik édesapja, az egykori nagynevű községkerület elnök mellett.

Ez a hiteles története a fiatalon elhunyt báró visszaférésének.

A visszaférés hullám újabb jelentkezője. Aki 82 éves korában tért vissza a zsidóságához.

Ez is Pesten történt. És ez is a nagy ünnepek idején. Rendkívüli érdekességénél fogva érdemes arra hogy megörökítsük ezt a visszaférést is. Erev Roshasonohor történt. A pesti nagy hitközség főtitkárának Eppner Sándornak ejtján két óreg ur kopogtat. Mindegyik fel van már a nyolcadik létszen. Gyalog mennek fel, lifet használni nem akartak, „ahoz hatolok vagyunk még” — mondták.

A két óreg ember be is ment a főtitkárhoz és ott időtök egy fél óráig. Még mielőtt bemennek elmondották, hogy miért mennek oly sürgösen a főtitkárhoz. Az alacsonyabb óreg ur a következőképen mutakozott be!

— Roth Lajos vagyok, bácskai születésű magyar, a „Crédit Lyonnais”, a legnagyobb francia pénzüzet négyalmozott igazgatója. Negyven évvel ezelőt hagytam el őseim valásáit. Mert kényszerítettek rá. De mindég megmaradtam a vallás parancsait. Reggelénki tehillben imádkoztam, csak úgy mint életem első feléber.

Mi volt az oka annak, hogy egy ilyen igaz jóéréssz ur elhagyja őseit hitét? — kérdezte a főtitkár.

Érdekes életregény bontakozott ki, az ezután következő elbeszélésből:

Követelték, hogy megkeresztelkedjem. A „Crédit Lyonnais” odesszal fiókának voltam igazgatója. Alattam csupa orosz tisztviselő dolgozott. Néhány évig lürték az orosz halóságok, hogy a város legelőkelőbb pénzintézetét zsidó vezesse, hiszen véperdemnyben a bank francia érdekelttség volt. De jött a Dreyfus per, az akkori francia entis emittimus és az oroszok úgy vélték, hogy nincs többé különbség, moszovita és francia világnezet között. A oxban az évvelben, val hogy igazuk is volt az oroszoknak. Utimátumot kaptam, hogy huszonnégy óran belül térjek ki, különben elveszitem állásom.

Hogyan folyt le a kikeresztelkedés? És mi következett utána?

Az orosz német halára utaztam Oroszországban idegen állampolgár nem keresztelkedhetett meg. Königsbergben felvettem az evangélikus hitet. *M rannus letttem.* Zsidó maradtam, de az arcom égelt a szégyentől, ha arra gondoltam, hogy nem vallhatom nyiltan, őszintén magam zsidónak. Még buzgóbban imádkoztam, mint azelőtt. Pérték esténki és szombaton korán reggel, eljöttek barátaim. Élénk társadalmi életet élék és még hozzá szokadlan időben, ez volt rólam a vélemény, holott a „titkok titka” az volt, hogy minjant csiná tam tavaszon. Klencen voltak, nem együtt tizen, akik ott imádkoztak, mint egykor a spanyol inkvizíciós időkben, a marannusok. Hogy mennyire zsidó maradtam — mondotta tovább könnyek között Roth Lajos — bizonyítja az is, hogy még most is kívülről ismerem a Bibliát és a zsolnárokat is kívülről tudom.

... és Roth Lajos recitálni kezdte az ezredes zsolnárokat, törődött őreguras hangján. Zsolnárokat, amely réi zsidó dicsőségről, a messzi multban élő zsidó népről, a Teremtő iránti szeretetről szólnak.

Néhány óra választotta el a zsidóságot a nagy ünneptől. A formalitásokat nem tudták a hitközség irodájában rögtön ellétni, de egy templomlési jegyet kapott Roth Lajos, a „Crédit Lyonnais” nyugalmazott odesszal igazgatója, és ünnepe este, felmelt fővel, kemény léptekkel ment az óreg „meszimed” a tem-

Alpár Gitta énekel...

Mi is meotrak, s valamennyi lap megírta: amikor Gömbös temelése volt, Budapesten járt Ödöng miniszter és vele együtt két német generális, két ezredes és négy őrnagy. Végighallgatták Alpár Gittát, amint a színházban énekel...

A német katonák, akik gyűlölettel eltelten hirdetik a zsidóellenességet, lelkesen tapsoltak Alpár Gitta ragyogó énekének...

Alpár Gittának, akinek etyja, az őntőház uceci zsinagóga karnyga, az óreg Klopfer bácsi, az ősi nagy ünnepek szívesen nézett fel a női kerzat felé, ahol felesége együtt ült viáhírű leányával. És Regincské, a Klopfer Regina, aki most Alpár Gitta néven világraszóló karriert fut be, a templomban együtt énekel bátkin apjával, amikor az Uneszanelokfel recitálják.

Aktuális visszaemlékezések:

Német tábornokok már régebben is tapsoltak lelkesen Gittának. 1932 decemberében is premierje volt. Csak akkor Berlinben. A bal egyes páholyában ott ült Kurt Schleicher is, aki a német birodalom kancellárja volt akkor és 38 nappal később átadta helyét — Hillernek. Akkor tovább játszolta a Grosses Schauspielhausban, a „Bal im Savoy”-t, pártatlan siker mellett. A német lapok nepona irak ellene, mire ő lemondta az előadásokat. De nem engedték az árja szereplők — ülték érdekből. És valóban, amikor nem énekel Alpár, hanem egy másik, jónévű színész, őres lett a nagy színház nézőtere. Akkor még Schleicher kancellár, hatalmas virágkoszart küldött a művésznek.

Alpár Gitta nyilatkozik...

— Most már nem jönne Vilmos extrőnrőkös az öltözömben, most már nem lovagolok ki reggelente a Tiergarten árnyas útján, a német előkelőségeikkel. De azért nagyon, de nagyon boldog vagyok. Most ott ültek a premieren szüleim is és jó volt nézni óreg apá-

plomba, hogy ott imádkozhason, a zsidók ősi istenéhez, akit elhagytól negyven esztendővel ezelőt az orosz-német határon. Hol van a Königsbergi orosz-német határ? Hol van egyáltalán a „határ”?

Nem tudjuk és véges emberi észsel fel sem tudjuk fogni. Hol van a „határ”, talán Halvány Péter báró tudná mér megmondani, vagy talán az óreg igazgató, aki 82 éves korában tette meg vissza az utat, vissza oda, ahonnan elindulunk és visszajutunk...

„Dival” lett a visszalérés. Ugy véljük, hogy szomorú divat, de érthető, mert zsidóságnak olyan örök, amelyet egyetlen divatért sem lehet elhagyni. Sem börtönnek, sem bank vezérnek, sem művészeknek, sem kismembereknek. Senkinek!

mat a színpadról, ahogy folyton őt néztem a templomban is, amikor dirigálta a kórust.

Ismét kislányok, Klopfer Regincskának éreztem magam. Most Londonba megyek. Cochran, a híres londoni rendező hívott ki. Január végén már ott lesz a bemutatója a „Szerelmes királynő”-nek. Az angol fővárosban a koronázás elati is menni fog a revü. És már ezt is tudom, hogy az angol királyi palotában is fogok énekelni VIII Eduard előtt. Már lord Chamberlain úján kézbesítették Cochrannek a meghívót. Nagyon boldogga tesz ez a meghívás.

Azúlán Amerikába megyek. Boldog vagyok, hogy Brodsky ilyen sikert ért el zenéjével. „Jól imádkozott” ő is. Ha nem is az őntőház uccában, hanem a dohény uccában, de mégis — jól imádkozott.

Igy beszél Alpár Gitta a multról, a jövőről, a nagyhatalmu urakról, uralkodókról, akiket szintén elbávol csodás hangjával...

Visszavonták a zsidó hitoktatásnak az iskolákban való kizárásáról szóló rendeletet.

Bucuresti. A zsidó hitélet vezetőknek közbenjárása a zsidó hitoktatásnak az állami iskolákban történt kizárás miatt már eredményre is vezetett. Mint a Zsidó Központi Tanács táviratilag közölte, Nemerower főrebbitnak a közoktatásügyi miniszteriummal történt megbeszélése után Anghelescu közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben visszavonta a zsidó hitoktatásnak az állami iskolákban való kizárásra vonatkozó rendeletét. Eszerint az iskolák tanrendjén kívül eső időben, az iskolák épületében kell megtartani a zsidó hittanórákat is. A hittanulás tehát nem a délelőtti, hanem a délutáni órákban lesz, az iskolák felügyelete mellett.

Saját gyártmányú cipőt, garancióval legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas palota.

Wasserstrom Sándor kulturrepádása

Az elmúlt szombaton, az oradeai Mizrach helyiségében, a nemzeti alapon álló zsidó ifjuságnak kulturazesszóját nyitotta meg Wasserstrom Sándor, a Mizrach elnöke. Előadása során rámuiaolt arra, hogy a zsidóság öskultúrája szolgálta minden népnek etikai alapját. Mindazok az ókori népek, amelyek ezt a kultúrát nem vették át, bármily hatalmasok is lehettek és bármilyen nagy hadsereggel is rendelkeztek, végül mind elpusztultak. De el fognak pusztulni azok a jelen kori népek is, amelyek erkölcsi léitket ennek a kultúrának köszönhetik, de azt ma megtagadván, vezetőik által a barbarizmus útjára vezették. A zsidó történelem adataival sorakoztatja fel, hogy a zsidóság fundamentális aplitánából, a Szentírásból kiindulva, minden zsidó alkotás, a multnak és jövőnek lényegét képezi s ha erről letér, akkor elveszti legbiztosabb alapját. Innen van az, hogy a Zohár és legujabb kor zsidó filozófusának munkája ugyanazok a hatások láthatók, mint a chassidizmus gyakorlatba átvitt elméletén. Nem mindenkor értette meg a zsidó íróeg korának nagy elméit és így került sokszor egyházi átok alá a őt olyan remekmű, amely később alapját képezte a zsidó filozófiának. Ugy azot a Zohart a 15 ik században, amikor Mosse ben Semtov de Leon először bocsájította a tudósok elé, mint ahogy régidőkben a Kohéletet sem értették meg, ahogy a modern filozófusokat nem tudták kellőg értékelni, úgy ahogy a Ramban Morenevochim remekművét elégette a maga kora, ugyanigy járt még a chassidizmus is, amely ellen oly nagy harcot folytatott a vilnai géon, korának rabbinagyságával a maga idejében. Hosszu időn át ki voltak zárva a chassidizmus hívei is a zsidóság köréből.

Végül a hely színdróból hozott citátumokkal bizonyítja a zsidó kultúra örökéletiségét, amellyel a zsidóság többet adott az emberiségnek, mint a többi fajok és nemzetek együttvéve.

A zsidó ifjuság legfontosabb feladata, hogy ennek a zsidó kultúrának mélységébe minél erőteljesebben hatoljon, hogy ezzel felvértezze magát a jövő küzdelmeire.

A nagy hatást kellett előadást a nagyszámú közönség lelkesen megtapotta, majd az ifjuság nevében Just József és Mihály Aladár mondták köszönetet az illusztrus előadónak. (x)

A pozsonyi főrabbi felhívása a németországi szegény zsidóknak rituális hussal való ellátására.

Tudvalevőleg a németországi zsidóellenes rezsim első ténykedései közé tartozott, hogy a rituális vágást betiltotta. Késégtelen, hogy ez a szegényebb zsidó néposztályt érinti legjobban, mert nincsenek anyagi eszközök arra, hogy külföldről importálhassanak. Most végre keresztülvitték, hogy adományokat küldhessenek, konzerv, vagy más formában. Ezért felhívást bocsájított ki Schreiber Akiba pozsonyi főrabbi, amelyben felszólítja a csehszlovákiai zsidóságot, hogy küldjenek ilyen előre elkészített, rituális húst magabiztoslag csomagokat, azoknak a családoknak címére, akiknek címet (sokezerre rug számuk) megszerezték. Egy 2 kilogrammos csomag ára 50 csehkorona, 5 kg. 120 kc. 10 kg. 200 kc. amelybe befoglalatik a portó és a csomagolás is.

Remélhető, hogy ilyen úton sok német zsidó család jut ehhez a fontos tápszerhez, amit annál inkább megérdemelnek, mert amikor más országbeli zsidóság volt szorongatott helyzetben, a német zsidóság sem vonta ki magát a támogatás alól.

KÖZÉLET

Változások a mihalovcei hitközség vezetésében.

A mihalovcei hitközség elnöke lemondott és a vezetést Ehrenfeld H. bankigazgató elnökhelyettes vette át. Sommer Mihály javaslatára, az új vezetőség legelső ténykedése volt, a főrabbi kérdést rendezni és pedig olyképen, hogy három daján állást kreálnak, akik két évig minden fizetés nélkül fungálnak. Két év elmúltával, a három közül választják meg a főrabbit. A három jelölt: A megboldogult dejennek Grünbergnek veje, Lissauer Dávid és Blum Rafael. Ezzel az ellnézéssel minden árnyalatnak eleget tettek és a hitközségbe a főrabbi kérdés megoldása hosszabb időre ismét ellóldott.

A Cluji Chaszam Szófer-jesiva alapközfetélé telekemelő ünnepeg keretében és szépszámu közönség jelenlétében folyt le. Képviselték magukat az ort. és neolog hitközség, az ort. Központi Iroda és az összes helyi közületek és intézmények. Weisz főkantor és a kórus éneke után Fisch Sántor, a jesiva-kuratórium elnöke megnyitja az ünnepeget. Ezután Glasner Akiba főrabbi érdekes és tanulságos visszapiantást vetett a két évvel ezelőt minden anyagi eszköz és támasz nélkül megalapított jesiva történetére. Bíró Andor az ortodox, Katz Iszó a kongresszus hitközség, Rosner tiltár az ort. Központi Iroda nevében, Rosenzweig Emanuel a Színáj, Landesmann Lajos a chevra, Schwartz Ignác a Poale Cedek képviselőiben beszéltek, dr. Hermann Dezso a Zsidó Párt üdvözlését hozta. Végül Guttman Márton a régi barátok nevében üdvözölték a főrabbit és biztosították támogatásukról.

A gherlai Wizo csoport Intendyven fogott hozzá az ezévi munkához és első levékenysége a babruha akció segítségével volt, melynek folyamán igen szép eredményeket érték el. Goldstein Adolfa és Fenyvesi Józsefné urhögök iclod közönségben is működtek ez akció érdekében igen szép eredménnyel.

Tárgul-Muregen jól sikerült estélyt rendezett az Avoda klub, Wizo és Jung Wizo az Avoda klubban. A klub tágas terem és alkalommal szünek bizonyultak, úgy, hogy az érdeklődők nagy része nem is tudott bejutni az előadó terembe. A program első számát, az alkalmi prólót a négy és fél éves bájos Berner Zsuzsi adta elő, nagyokat is megszegező közvetlenséggel, tehetséggel, böljál. Ugyiszólván minden mondatát derű, taps s elragadtatás kísérte. Ezután „Eleven Ujság” keretében Pirtész Márta, Siechermann Rózi, Kelemen Károly, Rosenfeld Eitsova, Moskowitz Luci, Stein Eln, Walter Tova és Zitrom Eszter kaptakatták meg a közönséget. Az összes szereplők a lehető legjobban

oldották meg feladatukat és a műsor mindvégig lendületes, vidám volt, s átlételes megelégedést, tetszést váltott ki. Hajnali hat óráig tartott az estély. A rendezés munkájában a Wizo és Jung Wizo vezetőségén kívül Dr. Berner Már, Gill István és Halmos László nyújtottak értékes támogatást.

Mediason megelakult f. hó 19-én a Hechaluc Bial Melacha szervezett Raffael Rudolf közponit kiküldött közreműködésével. Az alakuló ülésen számosan vettek részt a helyi zsidó iparoság köréből. A szervezőbizottság élére Löwi Imre és Redlinger Herman került, kik nagy lelkesedéssel fogtak a munka elvégzéséhez. Ugyancsak Raffael Rudolf közponit megbízott látogatott el Sibuba is, hol október 22-én folyt le az alakuló ülés. Friedmann Jenő a sibul cionista mozgalom ismeri vezetője üdvözölte az ülés résztvevőit, majd Erzi Samuel veszt át az elnöklést. Raffael Rudolf hosszabb programozásában ismertelt a mozgalom céljait, míg Grünberger József a cionista helyricsport nevében üdvözölte az új megmozdulást. A szervezőbizottság élére a következő vezetőségé választották: elnök Erzi Samu, alelnökök Löwy Dávid, Klepner Zoltán, Weiss Salamon és Baruch Mordechaj. Tiltár Friedmann Jenő.

Az oradeai Mizrahi Ifjusági szervezetek közél 200 tag jelenlétében vasárnap este tartották évi közgyűlésüket. Az oradeai ifjuság színejea vett részt, hogy csatlakozásait jelentse be azon német munkához, amelyet a szervezeti kitélt. A gyűlést Marmorslein József nyitotta meg és tekintettel a régi vezetőség lemondására, a kiküldött jelölt bizottság nevében következő vezetőség megválasztását terjesztte elő: Elnök: Mihály Aladár. Kulturbizottságot elnök: Just József. Tiltár: Marmorslein József, Pénztárnok: Kupterstein Béla. Ellenőr: Goldmann Mose. Ezenkívül egy 18 tagú választmány. A közgyűlés a vezetőséget egyhangú lelkesedéssel választotta meg. Mihály Aladár elnök, székfoglalójában vázolja az ifjuság jövőbeni programját igéri, hogy az eddigi odaadással fog szervezőleked dolgozni. Kért a tagok támogatását és végül megköszöni a megtszítettelt Just József kultur bizottsági elnök. A jeschivákól kikerült és szétszórdott ifjak összefogását, valamint további nevelését tűzi ki céljául. — Az ifjuság részére, a valóságos nemzeti neveléshez terjeszt elő egy igen gazdag programot. — Emelkedett hangulaban a Hatikva élénklése után a gyűlés véget ért.

Tizenöt zsidót öltek meg Irakban? A palesztinai arab sajtó bagdadit jelentés alapján azt a hírt közölte, hogy a legutóbbi zsidó ellenes zavargások során Irak különböző városában tizenöt zsidót öltek meg. Ugyanekkor Bagdadból jelentik, hogy az iraki kormány a két napos zsidó tiltakozó sztrájk befejezése után kijelentette, hogy energikus lépéseket fog tenni a zsidóellenes kilengések részfvetőinek megbüntetésére.

F

orgalomba került az új

DREHER-HAGGEMACHER

ŐSZI SÖR

Kérje mindenütt!

Ismeri Ön a TELLMANN szövetet?

Ha nem —
ugy kérje minden
posztókereskedésben
csakis a

TELLMANN VILMOS ÉS TÁRSAI RT.

braşovi posztógyár által gyártott
kiváló minőségű szövetkülönlegességeket!

Meg fog győződni, hogy gyártmányait egyetlen posztógyár termékei sem mulják felül!

